

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Udrag fra HAANDBOG I VERDENSHISTORIEN. Nyaarstiden

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "N. F. S. Grundtvigs udvalgte Skrifter", i Grundtvig, N. F. S.: *N. F. S. Grundtvigs udvalgte Skrifter*, Gyldendalske Boghandel, 1904-1909, s. 601.
Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-grundtvig07val-shoot-idm140245216356848/facsimile.pdf> (tilgået 29. april 2024)

Anvendt udgave: N. F. S. Grundtvigs udvalgte Skrifter

Det Sættende Aarhundrede

man paa Forsvars-Midlerne og Sjæle-Styrken, da maa man vel give det lille Saucerre, med Borgemester Johannes og Hovedsmand La Fleur, Prisen, men seer man, som vi her maae, paa den Borgerlige Vigtighed, da maae vi finde det i sin Orden, at den lille Beleiring er hardtad glemt over den Store, thi Rochelle havde længe været Hugonotternes ypperste Vaaben-Plads, som vedligeholdte deres Forbindelse med England og for denne Fristad satte alle de Franske Prindsers deres Ære i Pant og tabte den.

Hermed maatte vi afbryde Besøget i det Franske Helvede, som kun Calvinismen aftvang os, dersom ikke selv dens ringe Levning efter Bartholomæus-Natten havde gjort Opholdet taaleligere og forsinket den Ødelæggelsens Vederstyggelighed, som først vi har oplevet, men nu maae vi et Øieblik dvæle ved Bourbonnernes Thron-Bestigelse med Henrik af Navarra, skjøndt Menneske-Aanden ingenlunde tillader os at støde i Basun for ham som et Konge-Mønster.

Carl den Niende og Cathrine Konge-Moder havde med stor Fornøielse hørt Forelæsninger hos den Pavelige Ridder Pontet over den Tyrkiske Sultans Lyksalighed, som frit kunde gjøre alt det Onde han vilde*), og at de var letnemme, saa man soleklart paa det Parisiske Blodbad, men, til Lykke, var det Spring de gjorde i den Tyrkiske Stats-Konst, for stort, saa Valeserne druknede selv i det røde Hav, de ventede at gjennemgaae med tørre Fødder. Kun treogtyve Aar gammel døde Carl (1574) med den gruelige Følelse, at han baade udvortes og indvortes svømmede i Blod**), og vel blev hans Broder, Henrik den Tredie, endeel ældre, før han sank i Sit, men han overlevede egenlig ogsaa baade sig selv og sit Kongehuus.

Denne væmmelige Herre, der ikke godt kunde leve nogen Dag uden at lugte Menneske-Blod, og havde egenlig kun Abeckatte, Papegøier og Skiødehunde til sine Yndlinger***), gjorde sig nemlig saa foragtet, at Paris og det halve Frankrig, med Guiserne i Spidsen, gjorde aabenbar Oprør (1585), og det var i Forbindelse med sin Arvefiende, Henrik af Navarra, og under Beleiringen af sin egen Hovedstad, den sidste Valeser (1589) faldt for et Snigmord †).

*) Sismondis Frankrigs-Historie XIX. 279—83.

**) Sammet. 272—73.

***) Sammet. 348—50. 383—88.

†) Sammet. XX. 125—42. 333—57. 456—65. 508—16. 536—43.